Reg. No. M. 2580. శ్రీయుత

సంవత్సర చందా రు ౪లు.

నెల్లూరు జిల్లా జమీందారీ రైతు సంఘ పక్షమున ప్రకటింపబడు వారపత్రిక.

సంపుటము ౧. | శనివారము ౨౧—౧౧—౧౯౩౧ నెల్లూరు | సంచిక ౩౨.

అనృతీకృత మాతృత్వము

మరుపూరు కోదండరామరెడ్డిగారు

ఏకాంకరూపకము

(సాయంకాలము కురుక్షేత్రపు పొలిమేరలు)

కర్ణుడు

నేను కర్ణుడను: రథికుడైన అధిరథుని కుమారుడను. అస్తమయ సూర్య భగవాను నుపాసించను యీపుణ్య గంగాతటమున నుపవిష్టుడనై యున్నాను. చెప్పుము అమ్మా, నీవెవరవు?

కుంతి.

వత్సా నీజీవిత ప్రథమ ప్రభాతమున నీకు యీ జగత్తుతోడి పరిచయము కలిగించినది నేను. పరిత్యక్తలజ్జనై నేను నీ పరిచయము నాశించి వచ్చితిని.

కర్ణుడు.

ఏమీ! నాకర్థమగుట లేదు; అయినను పర్వత శిఖరమందలి హిమకణములు ఉదయార్కుని చుంబనములచే కరగునట్లు నీ నత నేత్రకిరణ సంపాతమున నా హృదయము ద్రవించినది. నా చిరత పాయపు స్మృతి మేరలోపల కారణమెందని, దిక్కు తెలియని ఒక అనుతాపము నాహృదయాంత రాళమునుండి నీ యెలుగు సేయుచున్నది. దేవీ, చెప్పుము. నీనిగూఢ రహస్యము నాజన్మను అపరిచితమైననీతో బంధించు చున్నది.

కుంతి.

పుత్రా!, శాంతినొందుము. చీకటి రెప్పలు దిగివచ్చి దినముకొఱ ద్రోచె మునుకొల్లను గప్పినప్పుడు తెలియ జేసెదను, అంతవరకు నన్ను కుంతిగా తెలుసుకొనుము.

కర్ణుడు.

కుంతివా నీవు! అర్జునునితల్లి!

కుంతి.

అవును: నీ ప్రతిపక్షి అర్జునుని తల్లినే! నిజము కాని ఆకారణము చేత నన్ను గర్హించకుము. హస్తిపురములో శస్త్రాస్త్ర ప్రదర్శన దినమున నీవు అనామకుడవైన చిరుతుడవు. ఉషస్సులో నక్షత్రఖచిత పూర్వాశా ప్రాంతమున నవోదిత అరుణునివలె ప్రదర్శన రంగమునకు అతిగభీరతతో వచ్చుటనా నయనపథమున యింకనూ గలదు. విచిత్రావనికాభ్యంతరమున రాజాంతఃపురకాంతాజన మధ్యమున కూర్చుండి అతృప్తస్నేహక్షుధచే జర్జరిత వక్షముగల ఏవాక్యహీనా అభాగిని చూపులనిచ్చు ఆశీర్వదించిన అశ్రుపూరముగు—

రించి పుష్పమాలాలంకార రహితమైన స్వరలుచని శరీరమును ముద్దుగొన్నవో! ఎవరివో యేల? అర్జునుని తల్లివే! అప్పుడు బాణదేశికుడైన బ్రాహ్మణుడు ముందుకు వచ్చి నీతండ్రి పేరడిగి నవ్వి "నీచజన్ముడైన యేయువకుడుగాని బలప్రదర్శన కార్యమునకు అర్జునుని పేర్కొన అర్హుడు కాడు" అనెను. నీవు ఆ వేదనవలన అణగిన ప్రభలతో సూర్యాస్తమయ సమయమున మెరుగులు గ్రక్కుచూ గర్జించెడు మేఘమువలె మెరియుచూ ఆరక్తాన ముఖమునుండి మాటలేక స్తంభించి పోయితివి. అబ్బా! నీ అవమాన రోషములు ఏలభాగిని హృదయమున అగ్ని సమతేజముతో చెలరేగి ఏకాంతమున ప్రజ్వలించెనో? అర్జునుని తల్లి హృదయమునకే! నీశక్తి తెలిసిన దుర్యోధన కుమారుడు అపుడే అచటనే నిన్ను అంగ రాజ్యమునకు పట్టాభిషిక్తుని జేసి కౌరవులకు తోడు ఒక మహావీరుని సంపాదించుకొనెను. ఆదుర్యోధనుడు ధన్యుడు. అప్పుడు అభిషేకమున పాల్గొనలేనట్టి నేను నానేత్రద్వయమునుండి ప్రవహించిన అశ్రువారిని నీశిరమున అభిషేక జలముతో విలీనము జేసితిని. ఈమహా గౌరవ సంపత్తునకా అధిరథుడానంద విహ్వలుడై గుండెను పగులదీసుకొని రంగ మధ్యమునకు వచ్చెను. అప్పుడు నీవు ఆరాజవేషముతో ఉత్సాహభరితులగు జనుల మధ్యమున అనుచర పరివృతులగు పాండవుల క్రూర హాస్య ధిక్కారముల మధ్యమున పరుగెత్తి నీఅభిషిక్త శిరమును ఆసూతవృద్ధుని పాదతలమున పితృభక్తి పురస్సరముగానుంచితివి. అయితే పాండవ గృహసంబంధి యగు నొకవనిత హృదయము అట్టి అవమానమున నీవు చూపిన శౌర్య గర్వమునకు ప్రకాశవంతమై పోయిని. ఆమెయే అర్జునునికిగూడ తల్లి!

కర్ణుడు.

ప్రణామములు దేవి! ఇది రణభూమి, నేను కురుసేనాపతిని, రాజమాతవు ఎ[illegible]వి నీవు ఏల యిచటికి వచ్చితివి?

కుంతి

పుత్రా, భిక్షార్థినై వచ్చితిని, విఫలనై పోకుండునుగాక!

కర్ణుడు.

భిక్ష! నాదగ్గర! ధర్మమూ నాక్షాత్ర గౌరవము మినహా కలిగిన దానినెల్ల నీపాద సన్నిధిని సమర్పించెదను ఆజ్ఞాపింపుము.

కుంతి.

నిన్ను నాతో తోడ్కొనిపోవ వచ్చితిని.

కర్ణుడు.

ఎక్కడకు?

కుంతి.

నీ ప్రేమకొరకు దగగొట్టియున్న నాహృదయమునకు పుత్రా.

కర్ణుడు.

ఐదుగురు వీర్యవంతులగు పుత్రులచే భాగ్యవతివి నీవు, నేను కులశీలహీనుడను, క్షుద్రనరపతిని. నాకు నీవెచట స్థానము నొసంగగలవు?

కుంతి.

నాయితర బిడ్డలందరికి ముందు ఉచ్చస్థానమున... జ్యేష్ఠ పుత్రుడవు నీవు.

కర్ణుడు.

రాజ్యసంపదకు వంచితులైన వారు మాతృస్నేహధనమున తమ సంపూర్ణాంశమును ఎట్లు పొందగలరు? చెప్పుము! ఏ అధికారమదమున నేను ఆస్థానమున ప్రవేశించగలను? నాకెట్టి హక్కుగలదు?

కుంతి

ఓరీపుత్రా, విధాతృని యే అధికారమును గైకొని యీనా ఒడిలోనికి వచ్చితివో ఆహక్కుతోడనే నిర్విచారముగ, సగౌరవముగ తిరిగివచ్చి నీసకల భ్రాతల మధ్యమున నాదగు మాతృఅంకమున నీ స్థానమును గ్రహింపుము.

కర్ణుడు.

దేవీ, నీవాణిని స్వప్నములోవలె వినుచున్నాను. సాయంత్రపు చీకటి ధారుణీ భూమిమీద సంతటను పరచుకొను చున్నవి. ఈభాగీరథి శబ్దహీనమై విశ్రమించినది. పురాతనమును సత్యమయమును అగు నీకంఠస్వరము నామూర్ధ హృదయమును స్పర్శించుచున్నది. నాఅస్ఫుట శైశవకాలమున ఆవరించియుండిన మాతృగర్భాంధకారము నేడు మరల నన్ను చుట్టుకొన్నదా ఏమి? రాజమాతా, యిది స్వప్నమైనను, విస్మృతయాదార్థ్య శకల లేశమైనను నన్ను దరిసి నీదక్షిణహస్తమును నాలలాట చుబుకములయందు క్షణకాలముంచుము. నాతల్లి నన్ను పరిత్యజించెనని వదంతులుగలవు. నా సుషుప్తనిశలయందు అనేకమారులు సన్నిదిగా అమె నన్ను చూచుటకు అవతరితయై నాదగ్గరకు వచ్చెను. కాతరవ్యథచే నేను వచ్చి జననీ ముసుగు సడలించి నీముఖము చూపుమనినపుడు తృపార్తౌత్సుక్య స్వప్నమును ఛిన్నముచేసి అవ్యక్తి సదాతిరోహితమయ్యెడిది; అట్టి కలయే యీ సాయంత్రమున భాగీరథీ తట రణక్షేత్రమున నేను జాగ్రదవస్థలోనుండ పాండవ జనని రూపము ధరించి వచ్చినదా? అదిగో అక్కడ యేటియుద్దరిని స్కంధావారములో నీకొమారుల డేరాలయందు దీపములు వెలుగుచున్నవి చూడుము. ఇటు ఇక్కడ సమీపమున సుప్రతిబద్ధ మహార్ణవ వేలావనత కల్లోలముల రీతినున్న నాకౌరవుల డేరాలయందు విసుము అసంఖ్యాశ్వఖురముల నిస్వరావము ప్రబలుచున్నది. పోరుకు సన్నద్ధమబడిన యీక్షేత్ర భయంకర నిశ్శబ్దతయందు రేపటి సంగ్రామపు అలబలమునకు ముందు నాయెదిరి అర్జునుని తల్లిమాటలు నాకు విస్మృత మాతృత్వ సందేశము నేల కొనిరావలయును? నానామము ఆమె ఉచ్చారణవలన యింత మధుర సంగీతమును ఏల వర్షింపవలయును? పంచపాండవులను నాసోదరులుగా దలచి నాహృదయము వారివైపునకేల పరుగిడవలయును.

కుంతి.

అట్లయిన పుత్రా జాగుసేయకుము నాతో రమ్ము.

కర్ణుడు.

ఆఁ...వచ్చెదను, వీరుడను ప్రశ్నించను: అనుభూతించను. నీవు నాతల్లివే! నీ పిలుపు నాతత్త్వ నాకర్షించినది. రాత్రింటి మాయాస్వప్న చ్ఛాయలు వేగు ప్రశాంతతలోవలె జయానకాముకైన పోరితనములు, వీరఖ్యాతి రణహింసలు అన్నియు నాకస్మాత్తుగా నాకు అన్యతములై పోయినవి. చెప్పుము, నన్ను ఎచటకు నడపించెదవు?

కుంతి.

నిర్జీవ పాంశుర సైకత శ్రేణులలో వెలిగెడు దీపములు గల యేటి అవలి ఒడ్డునకు.

కర్ణుడు.

అచట పోగొట్టుకొన్న నాతల్లిని సదా చూడగలనా? దేవి, ఏదీ మరియొకమారు చెప్పుము, నేను నీ పుత్రుడనా?

కుంతి.

ఓఁ, నాపుత్రా!

కర్ణుడు.

అటులైన ఎందుకు నన్ను కుల శీల మానహీనునిగా, మాతృదృష్టి విహీనునిగా యీ అజ్ఞాతాంధ విశ్వమున పారవైచితివి? భ్రాతృసంఘమునుండి నన్ను ఏల దూరస్థుని జేసితివి? సహజ బాంధవ్య పాశము ఘోర అసూయాపాశముగ మారునట్లు అర్జునుని మధ్య నామధ్య అడుగులేని అగాధమును ఏల కల్పించితివి?...... నిరుత్తరవైతివి నీ అవమానము అతల గాధతమసమును ఆపాదించుచున్నది. నాప్రశ్నల నిరుత్తరములుగనే యుండనిమ్ము...ఈ జగత్తునందు శిశువునకు విధాతృ ప్రథమ దానమైన మాతృప్రేమను నీపుత్రునినుండి నీవేల హరించితివి? ఆకారణములను ఎప్పుడును వివరింప బోకుము. కాని నిస్వహస్తములచే ధ్వంస మొనరింపబడిన శిథిలస్వర్గమునకు మరల నన్ను పిలుచుకొని పోవుటకు యీ దినమున ఎందులకు వచ్చితివో అతిమాత్రము చెప్పుము.

కుంతి.

వత్సా, యీ నీ నిందలు వజ్రసమములుగా యీ నాహృదయమును విదీర్ణము చేసి శతఖండములుగా చేయనిమ్ము. ఐదుగురు కుమారులు నన్ను పరివేష్టించియున్నను నా చిత్తము పుత్రహీనము. నా బాహువులు నీ ఆశ్లేషమునకై [illegible] బడి యీ ప్రపంచమున [illegible]పి. వంచిత పుత్రునికొరకు ప్రజ్వలించుచు నాహృదయము తన్ను నానుదహించుకొనుచు విశ్వదేవతలను ఆరాధించు దీప్త దీపమువలె నున్నది. నేను నిన్ను చూడగలిగినందున భాగ్యవతిని. నేను నా మాతృత్వమును అన్యత మొనరించిన ఆదుర్దినమున నీముఖమున ఒక్కమాటైనను అంకురింపకుండెను. వత్సా, యీ దినము ఈ నిమ్నజననికి ఆనోటి నుండియే దయార్ద్ర వాగ్భృత. నా సంగము, యిప్పుడు నీ క్షమాపణము ఈ నిందా మహాజ్వాలనము కంటె తీక్షణముగ నాహృదయమును ప్రేల్చి పాపపు ప్రోగును కాల్చివేయనిమ్ము.

కర్ణుడు.

తల్లీ, నీపాదధూళి గ్రహింపనిమ్ము; నా అశ్రువులగైకొనుము.

కుంతి.

నిన్ను మరల నా కౌగిటలోనికి జేర్చుకొనెడు మధురాసక్తితో రాలేదు కాని నీ హక్కులను నీకు కూర్చెడు ఆసతో వచ్చితిని. రమ్ము, నీవు సూతపుత్రుడవు గావు. క్షాత్రకుల సంజాతుడవు. అసంకోచముగ నీపంచ భ్రాతల సన్నిధికువచ్చి నీ అర్హతను బడయుము.

కర్ణుడు.

నేను సూతపుత్రుడనే! రాధకు ప్రియతర కుమారుడనే! నేను యింతకంటె పితృగౌరవోన్మీలనమును ఆసింపటలేను. పాండవులను పాండవులుగనే యుండనిమ్ము, కౌరవులను కౌరవులుగనే యుండనిమ్ము నేను ఎవరినిగాని ద్వేషించుటలేను.

కుంతి.

అటులనే జరుగునుగాక! నీ బాహుబలమున నీ రాజ్యమును కౌరవుల నుండి లాగుకొనుము. యుధిష్ఠిరుడు నీకు ధవళ వ్యజనమును వీవగలడు. భీముడు సితాతపత్రమును బట్టగలడు. ఫల్గునుడు నీ జయరథమునకు వీరసారథి కాగలడు. ధౌమ్య పురోహితుడు వేదగాన మొనర్పగలడు. ఈ విశాల సామ్రాజ్యమున రత్నపీఠమున బంధుజన పరివేష్టితుడవై శత్రుజితాఖండ ప్రతాపమున ఒప్పగలవు.

కర్ణుడు.

ఒకప్పుడు నన్ను మాతృప్రేమకు వెలిజేసిన నీవు యిప్పుడు రాజ్యకాంక్షతో నన్ను లోభాకృష్టుని జేయవలయునా? మూలమందే నీవు త్రుంచిన సూక్ష్మబాంధవ్యాంకురము నశించిపోయినది. అది మరల ఎప్పటికిని నవలెత్తజాలదు. సూతుని పేదయింటిలోని నా తల్లినిత్యజించి ఇప్పుడు రాజాధిరాజుల తల్లిని తల్లి యనిన; నాకును కురుపతికిని గల స్నేహబంధములను భగ్నముచేసి పాండవ సింహాపీఠము నెక్క బరుగిడిన నీచుడ నగుదును.

కుంతి.

తనయా, ధన్యుడవు: వీరుడవు నీవు. దైవదండనము దృష్టికందక సూక్ష్మబీజమునుండి భారితమ చైతన్యమునకు ఎట్లు పెరుగును! అనాథ తనకన్న తల్లిచే నిగృహీతుడైన క్షుద్ర అసహాయ శిశువు తిరుగ యీనాడు బలవీర్యములతో ఎక్కడ నుండియో అంధకార వక్షమున వచ్చి నిజ జనని ప్రేమ సంతానమును కఠోర శస్త్రములతో చంప నుద్యుక్తుడగునని ఎవరు తలంచిరి? అబ్బా! యిది ఎట్టి క్రూరశాపమో.

కల్యాణరావుగారి కేసు

సెప్టెంబరు 8, 9, తేదులలో వెంకటగిరిలో జరిపిన జమీందారీ రయితుల సభలకు ప్రత్యేకముగా నిర్మించిన పందిరికి లైసెన్సు తీసుకోలేదని పబ్లిక్ రిసార్ట్ ఆక్టు 18 సెక్షను క్రింద యూనియన్ బోర్డువారు కల్యాణరావు గారిపై కేసు పెట్టియుండిరి.

వెంకటగిరి సబ్ మేజిస్ట్రేటు కోర్టులో ఈనెల 17 తేది వాయిదా వుండెను రావుగారికి అనారోగ్యము నున్నందున కేసు తిరుగా 30—11—31 తేదికి వాయిదా వేయబడినది.

కర్ణుడు

తల్లీ! భీతి చెందకుము విజయలక్ష్మి పాండవులకై ఎదురుచూచుచున్నదని నాకు తెలియును. ఈ రజనీ తిమిర ఫలకము పందలి నక్షత్రాలోకమున భావి ఘోర యుద్ధఫలమును జదివితిని. ఈ శాంత స్తబ్ధక్షణమున అనంతాకాశమునుండి జయహీన ప్రయత్న సంగీతము, నిరాశోద్వేగ సాహసము వెలువడి నాహృదయమును నింపుచున్నవి. నేను శాంతిమయమగు శూన్య పరిణామమును గాంచుచున్నాను. పరాభూతులగుటకు నిర్దిష్టులైన వారినుండి నన్ను రమ్మనకుము. అర్హులగుటవలన పాండవులే జయ రాజ్యలక్ష్ములను బడయుదురుగాక! నన్ను దిక్కుమాలిన నిస్పృహాలతోడనే యుండనిమ్ము. నా పుట్టువు రాత్రి నన్ను నీవు నన్నాంగములతో నామహీనునిగా, గృహహీనునిగా వదలి వేసితివి. మరల ఒకమారు అనుకంప నూన్యహృదయవై నన్ను నిర్జీవ శిశిర కీర్తిహీన పరాభవములకే వదలి వేయుము. కాని, జయలోభ యశోలోభ రాజ్య లోభములచే వీరుల సద్గతినుండి భ్రష్టుడను గాకుండునట్లు మాత్రము దీవించి పొమ్ము తల్లీ.

వెంకటగిరి తాలూకా రైతులు

అవసర మహాజనసభ.

ఈనెల తే 29 ది. పగలు 12 గంటలకు వెంకటగిరి తాలూకా జమీందారీ రయితుల మహాజనసభ మోపూరు గ్రామములో జరుగును.

కంచెల విషయమై జమీందారుతో ఆచార్యరంగ నాయకుల ద్వారా జరిపిన రాయబారము విఫలమైనందున తుది శరణ్యమగు సత్యాగ్రహ తీర్మానమును నిర్ణయించ బడును.

తాలూకా రయితులెల్లరు విచ్చేయ ప్రార్థన.

భోజన వసతులు ఏర్పాట్లు చేయుట వృధా వ్యయ ప్రయాసగుటచే రైతులెల్లరు యిండ్లవద్ద భోజనము చేసిరా గోరుచున్నాము.

ఇట్లు,
కాసరం చెంచురెడ్డి.
పెట్లూరు వెంకటరెడ్డి.

నెల్లూరు జిల్లా జమీందారి గ్రామ సంఘముల వారికి హెచ్చరిక.

గ్రామ సంఘములలో సభ్యులవల్ల వసూలు కాబడు రుసుములో సగభాగము జిల్లా జమీందారీ రయితు సంఘమునకును. నాలుగవవంతు తాలూకా సంఘమునకును, మిగత నాలుగవ వంతు గ్రామ సంఘములకును విభాగించ వలసినట్లు జిల్లా, జమీందారి రయితు కార్య సంఘమువారు తీర్మానించినారు, గాన గ్రామసంఘములలో సభ్యుల చందా 0—1—0 వంతు వసూలు కాబడిన మొత్తములో సగభాగము వెంటనే ఈ క్రింది చిరునామాకు మని యార్డరుద్వారా పంపవలసినదిగా ప్రార్థన.

సెక్రటరి.
జిల్లా జమీందారీ రైతుసంఘము
నెల్లూరు.

నెల్లూరు జిల్లా జమీందారి రైతు కార్యసంఘ తీర్మానములు.

పై సంఘమువారు 17—11—31 తేది వెంకటగిరిలో సమావేశమై చేసిన తీర్మానములు.

౧వ తీర్మానము.

అక్కుర్తి వగయిరా తాలూకాల జమీందారీ రయితులు వ్రాసుకొన్న అర్జి చదువబడినది. అక్కుర్తి, అదరం, కలువగుంట తాలూకాలను (చిత్తూరు జిల్లా) యీ జిల్లా సంఘములో చేర్చుకొని వ్యవహరించుటకును మరియు పెళ్లూరు తాలూకాను (గుంటూరు జిల్లా) కూడా యీ జిల్లా సంఘములో చేర్చుకొని వ్యవహరించుటకు తీర్మానించడమైనది.

౨వ తీర్మానము,

గ్రామ సంఘములోని సభ్యుల చందాను సగము జిల్లా సంఘమునకును, నాలుగవ భాగము తాలూకా సంఘమునకును, మిగత నాలుగవభాగము గ్రామ సంఘములకు భాగ దామాషాహి నిర్ణయించడమైనది.

(మాస్వంతి విశేషః.)

ఆచార్య రంగాగారి వీడ్కోలు సందేశము.

వెంకటగిరి రయితుల ధైర్యత్యాగములు ప్రశంశనీయములు

ఆచార్య రంగాగారు కృష్ణలో బంధింపబడినప్పుడు మా పత్రికకు క్రింది ఉన్నత సందేశమునంపిరి.

అయ్యా,

బెజవాడలో నీ దినము, కృష్ణా జిల్లాయందు రీసెటిల్‌మెంటు యాందోళనము చేసి నందులకు, రాజద్రోహ కరమగు యుపన్యాసములు చేసినానను నెపముపై, పోలీసువారు నన్ను అరెస్టు చేసినారు. వెంకటగిరి రయితులు, క్లిష్ట సమస్యయందు జిక్కియుండి, జమీందారుగారి అటవీ పాలనా విధానమును ప్రతిఘటించుటకు సత్యాగ్రహోద్యమము నడుప తీర్మానించు కొనసున్న యీ యదనున, నేను వారికి తగుసహాయము చేయలేక పోవుచున్నందుల కెంతయు చింతిల్లు చున్నాను.

ప్రస్తుతపు స్థితిగతులందు. దివాంజీగారితో నేను నడపిన రాజీ ఫలితమునకు ప్రజలెల్లరు విచారింప దగినదె, కాని యిందుకు రయితు లేమాత్రము బాధ్యులుకారు. తాము కోరినవన్నియు వదలివేసి, తుదకు దివాంజీ గారిచ్చెదమన్న హక్కులకే యొప్పుకొని, తుదకు, మన సంఘముతో వ్యవహారము జేయకోరగా, దివాంజీగారు నిరాకరించి నప్పుడు, రయితులు సంస్థానమువారి విధానమును ప్రతిఘటింప తీర్మానించుటం దేమాత్రము వింత లేదు.

జమీందారీ రయితులు కూడ, తమ తోడి రయితులతోపాటు అభివృద్ధి పొందవలయునన్న, తగు త్యాగము చేయవలసియున్నది. వెంకటగిరి, మోపూరు, సూళూరుపేట సభలద్వారా, జమీందారీ రయితులు, సంఘశక్తి పొందుటకు తమ దృఢనిశ్చయమును జూపెట్టినారు. వెంకటగిరి రయితులు క్రిందట ఆరు మాసములందును జూపెట్టిన ధైర్యము, చేసినత్యాగము శ్లాఘనీయము, రయితుల శ్రేయోభివృద్ధి మీదనే దేశముయొక్క అభివృద్ధి, ఆధారపడి యున్నది. మన రయితులందరు పట్టుపట్టి, సంఘశక్తిని విజృంభింపజేసి కృతార్థు లయ్యెదరుగాక.

నాయుడుపేట (నగుటూరు) తాలూకా మహాసభ.
12-12-931 తేది
పగలు 11 గంటలకు
నాయుడుపేట సమీపమునయుండే
నెలబల్లి గ్రామములో జరుగును
రైతు లెల్లరు విచ్చేయ ప్రార్థన.

ఎస్టేటువారి యిరికంటాక్సు రైతులే చెల్లించుట!

శివునుమేర అనుమతియొక్క అక్రమమైన శిస్తు.

వెంకటగిరి తాలూకా పన్నుల మేర కంచెల మొత్తముపై యెస్టేటువారు రు 1 కి 0-1-0 వంతున యిరికంటాక్సు నిర్ణయింతురు. దీనిని రయితు చెల్లించి తీరవలెను. ఈమూదిరి కొంతకాలముగా మామూలాయి ఏర్పడినది. ఈ పద్ధతి అక్రమ మనియు ఇకమీదట తీసివేసెదమనియు దివానుగారు చెప్పిరి. రయితుల వద్ద ప్రాంసరినోట్లు వ్రాయించుకొను టలో యిరికంటాక్సు గూడ కలిపి వ్రాయించుకొనుచున్నారు.

ఎస్టేటుపైన వచ్చువరు మానం మీద యిరికంటాక్సు చెల్లించుట లేదు. ఇకముందు జమీందార్లకు వచ్చు వరుమానం మీదగూడ ఇరికంటాక్సు వేయమని సైమన్ రిపోర్టులో వ్రాసి యున్నారు. అయుకొరకు గాబోలు, ముందుగనే మావారు ఇది వసూలు జేయుచున్నారు?

ఈ లాటిఅక్రమ పన్నులు రయితు లెన్నో భరించ వలసియున్నవి.

శివునిమేర అను పెన్ను.

వెంకటగిరి తాలూకాలో "శివునిమేర" అనుఅక్రమపుపెన్ను రు 1 కి 0-0-3 వంతున వసూలుచేయుచున్నారు. జమీందారు చేయు దావాలలో సైతము ఈ పెన్ను డిక్రీయగు చున్నది. ఇది రయితును ఒప్పించి చేయునదిగాదు. ఇతర పయుతుల పెట్టి నిర్బంధముగా వసూలు చేయు చున్నారు. యెన్నియో సంవత్సరములుగా ఈ పెన్ను రయితులు కట్టుచున్నారు. విచారింప దిక్కులేదు.

యెస్టేటువారి నడిగితే పెదపవని వారు బకేరావు పెన్ను కట్టుతుండలేదా, ముండి యెస్టేటువారు వీరరాఘవస్వామి పెన్నులని "అధార్టి" చూపెదరు గాబోలు?

వచ్చే ఆక్టులో అక్రమపు పెన్నులు వసూలు చేస్తే క్రిమినలు ప్రాసిక్యూషన్ చేసేటట్లు సవరణుండాలె, లేకపోతే అధిక శిస్తుతోడు ఈ భారంగూడ రయితులెట్లా భరించవలె?

అడవి పందిపిల్లను కుక్కలు పట్టుకొన్నందుకు రు 20 లు జుల్మానా.

వెంకటగిరి జమీందారిలో కలపాటి కంచెలో సంస్థానమువారు కరవకుపోయివుండగా వెళ్లుతున్న పందిపిల్లను వెంకటరెడ్డి గొర్రెలవద్ద వుండే కుక్కలు ఆ పందిపిల్లను పట్టుకొన్నవట! దానిని ఆ రయితు తెచ్చుకొన్నాడు. తర్వాత నాకర్లవల్ల తెలుసుకొని సంస్థానమువారు ఆ రయితుకు అడవి పందిని కొట్టినాడన్న నెక్షన్ క్రింద రు 20 లు జుల్మానా విధించినారట!

జమీందారీ రైతు

1931 నవంబరు నెల తే 21 దీ.

శనివారము.

కంచెల బాధలు వెంకటగిరి జమీందారునికొక మనవి

నెల్లూరు వెంకట్రామారాయుడు.

వెంకటగిరి జమీందారీలో కంచెల వల్ల రయితులు పడు బాధలు విపరీతములు. సంవత్సరము పొడుగునను, ఫారెస్టు ఉద్యోగుల చేతుల్లో, రయితులు నలిగిపోతున్నారు. లంచముల కథలు వినదలచుకొన్న భారతము కాగలదు. కంచెల శిస్తు 40 సం॥ల నాటికి యిప్పటికి యెన్నియోరెట్లు హెచ్చినవి లోగడ రు 30 లు కట్టుచుండిన కంచెకు యిప్పుడు రు 600, 700 లు చెల్లించుచున్నారు. అచ్చయు కంచెల పుల్లరి హెచ్చుతో పోదు, ఈ కంచెను ఆగ్రామస్థులకిప్పించినందుకు ఫారెస్టుపుద్యోగిలందరు యథాశక్తి గుంజుదురు. అంతటితో తీరదు, దినదినము కత్తి అడవికి తీసుకొనిపోయినాడని, పశువులు షికారి కంచెలోకి పోయినవని, గాలపు మువ్వలు తమయడవిలోనే కొట్టియుందురని, షికారుకంచెలోని చెర్వులో నీరు త్రాగనుపోగా చేపలుపట్టుటకుపోయినారని, ఇంకాఎన్నోపేర్ల మీద బెట్టి రయితులను పీల్చి పిప్పిచేయు లంచవిధానము వేలకొట్లు పెరిగిపోయినది. ప్రతిసంవత్సరము మామూలుగా గ్రామమువిూద ఇచ్చెడిఏర్పాట్లుగాక, ప్రత్యేక వాయినములకు లెక్కలేదు. ఈగ్రంథమంతయు జమీందారుకు తెలియకపోవచ్చును గాని, తెలిసినమవద్దకు కొనిరాబడిన కేసులనుగూడ ఉదాసీనముతో విచారణచేయక పోవుటలో ఉద్యోగులు రయితులను బహిరంగముగా వేటాడుటను భూస్వాములు ప్రోత్సాహించుచున్నారని చెప్పవలెను. వెంకటగిరి తాలూకాలోని కొండక్రింద …మూలవారు గ్రామానికి కొన్నివేల రూప్యములు లంచాలక్రింద సమర్పించిన దాఖలాలు అనేకములుకలవు. ఈ రహస్యములు బయల్పడున్నయే కొందరు దుష్టోద్యోగులు ఈజమీందారీ రయితు ప్రద్యమమును అరికట్టుటకు జమీందారుని ప్రోత్సాహించి స్వయోజన యోగముల బొందుటయందు సఫలమనోరథులగుచున్నారు. ఈరహస్యములు మున్ముందు బద్ధలై లంచగొండుల దుర్మార్గములు అంతరించగలవు! ఎట్లయిననేమి రయితుల రక్తము పూర్తిగా పీల్చివేయబడినది. మాంసము హరింపబడినది. ఎముకలతో రయితులు సజీవులైయున్నారు. కావుననే యీయుద్యమము రయితులకు అత్యవసరమై స్వయంకృషిచే వారిజీవములనైన కాపాడయత్నించుచున్నది.

దీని ఫలితముల ఓర్వలేకనే వెంకటగిరి తాలూకా సంఘమువారు గత నెల 3 తేదీ మోపూరులో సమావేశమై కంచలకు సంబంధించిన కొన్ని ముఖ్య తీర్మానముల జేసియున్నారు, ఆ తీర్మానములలో కొన్నివందల రయితులు, గ్రామపెద్దలు సలహాల నొసంగి కర్తవ్యమును నిర్ణయించిరి. రయితులు, కోరునది గ్రామములోని సాగుబడి భూమికి యిబ్బడి భూమిని కంచెపోలములోని శేఖడాగా గ్రామ సాముదాయకము క్రింద మార్చమనియూ, తక్కిన కంచెభూమిని యకరకు రు 0-2-0 లు రేటుతో ఆగ్రామస్థులకే పట్టాకు యివ్వవలసినదనియూ కోరుచున్నారు. రయితుల యీకోర్కె అత్యంతన్యాయము సమ్మతమైనవాకోర్కె. గవర్నమెంటులోగూడ గ్రామాదుల ప్రక్కనున్న అడవులను గ్రామాదుల "అన్‌రిజర్వుడ్" క్రింద మార్చి వాటినన్నిటిని గ్రామ పంచాయతుల క్రిందకు యిచ్చియున్నారు. ఆమాదిరే యీ రయితులుగూడ గ్రామములోని పశువుల మేతకు కొంతభూమిని పుల్లరి లేకుండా యివ్వవలెనని అడుగుచున్నారు. ఈకోర్కె యేమాత్రమును విపరీతమైనది గాదు. రయితుల క్షేమాన్ని మనస్సులో నుంచుకొన్న జమీందారు ఈకోర్కెను మన్నించి తీరవలెను! కొన్ని లక్షలనుండి యీ దారుణబాధకులోనై జమీందారుని అను[illegible] కోరుచున్నారు. ఈ పేదవారి చెమటోడ్చు కృషిమూలమున లక్షలాధికార్జించుకొని దుర్వ్యయముచేయు జమీందారుగారు రయితుల న్యాయకోర్కెను మన్నించుట సముచితము.

ఈ తీర్మానముల నన్నిటిని జమీందారుగారికి గత నెల 24 తేదీ పంపబడినవి. జిల్లా జమీందారీ రయితుసంఘమువారు ఈ విషయములగూర్చి మాట్లాడుటకు అవకాశమివ్వమనిగూడా వ్రాసుకొని యున్నారు. ఈ సంఘమువారు, రయితులమధ్య, జమీందారుమధ్య అనవసర మనస్పర్థలు పెరగకుండా వివాద విషయముల పరిష్కరించుటకు సిద్ధముగా నున్నారు. వెంకటగిరి జమీందారుగారు సంఘము వారితో మాట్లాడుటకు అవకాశమిచ్చి బహుజనాభిప్రాయమును తిరస్కరించక సముచిత రీతిని మన్నింప ధర్మము. పెరిమిడిలోని రయితుల పశువులను మళ్లగొట్టి రయితుల బాధించుచున్నట్టు తెలియుచున్నది. జమీందారు రయితు సంఘమువారితో సంప్రదించి ఈ విషయమున న్యాయ పరిష్కారము చేయువరకు రయితులపై నిరోధచర్యలకు పూనక, అనవసరముగా వారిని బాధపెట్టి పేదరయితుల న్యాయ వాంఛలను అరికట్టక, ఉచితరీతిని మెలగవలసినదని జమీందారుగారిని మిక్కిలి ప్రార్థించుచున్నాము.

కంచెలలో పశువులతోలుకొనవలసిన, దినములు సమీపించుచున్నవి. గాన త్వరలో యీ సంప్రదింపులు జరుగుట ఆవశ్యకమని మనవిచేయుచున్నాము. ఈ అవకాశములు భూస్వాములు జారబిడువరని భావించెదము.

రయితు సంఘము మీదనే దేశభవిష్యత్తు ఆధారపడి యున్నది.

కృష్ణాపత్రిక సంపాదకీయము.

రయితు సంఘముల నాదరించి తగురీతి శాంతిపరుప వలెను,

రయితు సంఘములను గురించి కృష్ణాపత్రిక ఇట్లు వ్రాయుచున్నది:—

గవర్నమెంటువారి యుపచారము వలననేమి' కాలమహిమ చేతనేమి జానపదులలో కలిగినసంచలనము అపూర్వము. పూర్వము, రయితులను పెట్టిబాధలైన గలిగిన వానినిపట్టణములలోని ఏవ్యాయవాదులో, ఏవిద్యార్థులో ప్రకటింప గవర్నమెంటు రయితుల యోగక్షేమము దౌర్బల్యమును గ్రహించి మధ్యవర్తుల విజ్ఞప్తుల బుట్టదాఖలా చేయుచుండెడివారు. ఇప్పు డాదినములుపోయినవి. కృషీవలులకు ఇట్టి మధ్య వర్తులవసరములేదు, వీరికి అపూర్వప్రబోధము కలిగి నది; విద్యాగంధసంస్కృతియు మీమాంసలు వితండ తర్కములు లేపోవచ్చునుగాని, అమరవాణి పంచ భూతములతో చెలిమిచేయు కృషీవలులకు సహజ జ్ఞాన సంపద యుండును. ఇక రాజ్యాంగ యంత్రము నభేదింపబడక తప్పదు.

రయితులు ప్రభుత్వమును లొంగదీయ గలరు.

రయితులు తమ యక్కట్టులను స్వతంత్రముగ ప్రకటించుకొనగల సమర్థులు. గవర్నమెంటునుగూడ లొంగదీయగల సమర్థులు ఇప్పటికైనను అధికారు లీమర్మమును గుర్తింపగలుగుట శుభప్రదము. ఏకాల ది కాంగ్రెసు మంత్రగాండ్రో యీసంచలనమును పురి కొల్పుచున్నారను సంశయమునే అధికారులకతిప చర్యలు వ్యక్తముచేయుచున్నవి. ఇంతకాలము మూక భారమువహించిన రయితులలో యీఆందోళనకు కారణమేమి?

రయితునాయకులు.

గోదావరి, కృష్ణా, గుంటూరు, నెల్లూరు జిల్లా లలో నెక్కడజూచినను రయితుసభలు వెలసి పోవుచున్నవి. గ్రామగ్రామమున రయితుసంఘము రయితుల కొకప్రత్యేక మొకటెందుకు! ఈ ఆందో ళన ప్రజ్వలితపచేయువారు కాంగ్రెసుప్రముఖు! రాజకీయాందోళనపరు! రాజద్రోహు! విప్లవకా రులు!! బలరామకృష్ణయ్య గదా కూర్పుకృష్ణగారి 160 గ్రామసంఘముల నెలకొల్పినది రంగాగదా వెన్నతోగూడ చిచ్చుపెట్టినది అణగి మణగి యున్న జమీందారీరయితులలో తిరుగుబాటును పుట్టించుచున్నది మందేశ్వరశర్మగారుగదా; బావినీడు గారు ఆంధ్రరయితు సంఘముల నెలకొల్పి డెల్టాజిల్లాలన్నిటిని ఒకతాటిపైనకు నడపుచు న్నారు. వీరిని బందిఖానాలో బడద్రోసిన బయ టివారు పూరకుందురా?

కాంగ్రెసులో పనిచేసినంతమాత్రాన రయితు భిక్షలుకారా?

వీరందరు కాంగ్రెసులో పనిచేసినంత మాత్రా న రయితు భిక్షలుకారా? దేశమంతయు బహుదుఃఖ కరమైన ఆర్థికస్థితి యందుమునిగియున్నను, రయితుల యిక్కట్లు వారికి దుర్భరముగు చున్నను, స్త్రీధనమగు బంగారముగూడ గృహముల విడి కుదువలగట్టుకొని దేశాంతరములకు పోవుచున్న ను గొర్రెకొండలైనను చెల్లించుటకు ప్రాణలేక పడ రాని ఇక్కట్లపాలగుచున్నను అన్నప్రదాతయైయగు భూమి విలువను గోల్పోయి సేద్యము చేయుటకు పె ట్టుబడి బిచ్చమెత్తుకొనుచే దుఃఖమనుభవించుచున్నను, అధి కారులీ దురవస్థనంతయు కన్నులారజూచుచు, పై నుండి క్రిందివరకు అధనపుపన్నులపై అధనపు పన్నుల విధించిన రయితులు ఎంతకాలము సహించి యుండగలరు? రయితులలో యీఆయాసజడి బయలుదేరుట వల్లనే వారిని సక్రమ మార్గమున్నదిప్పి ఏకోన్ముఖమునకు దీసి కొనివచ్చుటకు రయితుసంఘములు ఏర్పా టుచేయబడుచున్నవి. అధికారులీ కఠినచర్యల నవలంబించుటచే రయితుల రోషానలము పెరుగుచే గాని తగ్గదు నిర్బంధములు శాంతిభద్రతలకే భం గమని అధికారులెంత త్వరగాగమనించిన అంత మేలు.

కర్షకసంఘము లవసరము.

రయితుసంఘముల నాదరించి తగురీతి శాంతి పరచుటకు బదులు లేనిపోని బహిష్కారముగ వారి నిర్బంధించి రాజీనామాల లాగజూచుట కేవలము అన్యాయము. రైలుపనివారికి ప్రత్యేకసంఘములు కలవు. పోస్టుగని పనివారికి బ్యాంకు దూది మిల్లు పనివా రికి స్టీమరుపనివారికి కార్మికులెల్లరికి వేరువేరు లేబరు సంఘములుకలవు ఈసంఘములన్నియు ఆయాయజ మానుల, అధికారులచేత అంగీకరింపబడి, తగాదాలు వచ్చినప్పుడు వారిప్రతినిధుల ద్వారా పరిష్కారము గావించుకొనుటలేదా? ఇట్లే కర్షకులకు గూడ ప్ర త్యేకసంఘములుండుట అవసరమని వేరుగా చెప్పనక్కరలేదు. ప్రజలో నూటికి 90 మంది కర్షకులే అయిన ప్రకృతక్కిన కర్మకారుల సంఘములకంటె కర్షకుల సంఘము లకే ఎక్కువ ప్రాముఖ్యము నొసంగుట అ వసరము. యింతకాలము రయితులలో సంఘభావము లేకుండుటచేతనే సమస్త వినములైన పన్నులకు లోనై రాజ్యాంగ ములో తగిన పలుకుబడిలేక యిక్కట్ల బడవలసివచ్చినది. స్వరాజ్యము సిద్ధిం చిన వెనుకనైనను కర్షకసంఘములు ప్రబ లకతప్పదు రయితుసంఘము మీదనే దేశభ వ్యంతయు ఆధారపడియున్నది. కర్ష కులు రాజ్యాంగమును వశీకరణమును జేసి కొనినగాని వారియున్నది సిద్ధింపదు. రయితులలో కలుగుచున్న యసాధారణ ప్రబోధకు రయితుసంఘములకు మూల కారణము. ఈసంఘ నీరుపలలో ఇటువంటి బం ధించినంతమాత్రమున రయితులకుగల భీతిల్లవలసినది లేదు ఈసంఘముల ఉద్దేశములలో గాని, విధానము లలో గాని శాంతి భంగకరములకు, విప్లవకరములగు విషయములేమియులేవు. ఇక్కడ కార్మిక సంఘ ములు పెట్టినా రయితుసంఘములెట్టివే! వానికి లేశ మైన ఎట్టి ఆదరణచూపబడుచున్నదో అట్టిఆదరణ వీనికిచూపబడక తప్పదు

వీడ్కోలు విందులు.

ఆంధ్రదేశమున రయితులకుండుకలిగినసంచల నమును అణచుటకు గాబోలు అధికారులు రయితు నాయకుల నిర్బంధింప మొదలుపెట్టినారు. ఆంధ్ర జమీందారీ రయితు కార్యదర్శి శ్రీ ప్రగడ మం దేశ్వరశర్మగారికి 108 సెక్షను క్రింద నోటీసు జారీ చేయబడినది. రయితు సంఘముల జనకుడు, బాగంటి బావినీడుగార్కి 6 మాసముల శిక్షవిధింప బడినది. రయితుగ్రామ సంఘస్థాపకుడు బలరామ కృష్ణయ్యగారికి యేడాది శిక్ష విధింపబడినది. నెల్లూరుజిల్లా జమీందారీరయితు సత్యాగ్రహ మహో ద్యమ నాయకుడు ఆచార్యరంగాగార్కి సంవత్సరము శిక్ష విధింపబడినది, యీనిర్బంధముల వల్ల రయితుల ధార్యత వృద్ధి అయినది. దానిని తొలగగాగుర్తిం చెదరని నమ్ముచున్నాము.

వెంకటగిరి తాలూకా మహా సభ.

29–11–31 తేది మోపూరులో జరుగదు.

అనంతపూరులో ఆంధ్రరాష్ట్రి కాంగ్రెసు సంఘ సమావేశమైన వెనుక తేది నిర్ణయించబడును.

సంస్థానధీశులు భారతీయ దుస్తులలోనున్న ఇంగ్లీషు వుద్యోగులు.

గాంధిమహాత్ముని నిరసనము–రాజుల నీచ సేవలు

గాంధిమహాత్ముని వ్యక్తిగత కార్యదర్శి శ్రీ దేశాయి మహదేవగారు లండనులో ఒక మిత్రుని సంభాషించిరి. అంతట భారత సంస్థాన ధీశులను గూర్చి యిట్లు వ్రాసిరి:—

సంస్థానధీశులు భారతీయదుస్తులలో నున్న బ్రిటీషు ఉద్యోగులు. ఆంగ్లఉద్యోగి వలెనే వీరును ప్రభుత్వాజ్ఞల శిరసావహించవలెను.

కాగితముపై అధికారమును బ్రిటిష్ రాజునుండి ఇండియా ప్రభుత్వము లాగుకొనవలెను. కాని వారి జీవితకాలమంతయు బ్రిటిష్ రాజు అధీనములోనే యుండవలెనని చెప్పెదరు. అయితే యీవిషయమై వారి వ్యాపారాంతరాశను ఒడదెట్లు తృప్తినిపొందించగలరు? ఎట్లు మనమువారు భారతీయులేగదా!

వారిఆత్మలే వారివిగావు!

శ్రీ దేశాయిమహదేవ—కాని ప్రస్తుతపద్ధతిలో వారికి చాలాబాధలుగలవు; దీనిని మీరొప్పుకొందురు. వీరిక్కడ బ్రిటిష్ ప్రభుత్వము అనుచిత మర్యాదలను, సన్మానమును బలవంతముగ నుంచినను తమ ప్రజలను యిష్టమువచ్చినట్లు నిరంకుశముగ బాధించుటకు రాజులకు అవకాశమిచ్చుచున్నది గదా!

గాంధిజీ–అది "అనుచిత మర్యాద" గాదు "నీచసేవ" అనిన సరిపోవును. వారిలో ఒకరైనను తమ ఆత్మతనది అనుకొనలేరు. నైజాం ఏదో ఒక పనిని ప్రారంభించవచ్చును గాని బ్రిటిష్ రాజుగారు ఒక్క కలము పోటుతో దానిని నిలిపివేయుదురు. రెండు ప్రభుత్వకాలములో జరిగినసంగతి మీకు తెలిసియున్నదిగదా!

శ్రీ దేశాయి మహదేవ—ఇది ఇట్లుండ నిచ్చి నేడు రౌండుటేబిల్ సభలో నూటికి 40 స్థానములు రాజులు సంపాదించుకొనుచో "క్షుద్బాధాపీడితులగు కోట్లకొలది భారతీయ ప్రజలు" అనుమానముగ ఏమిచేయగలమని మీకు ధైర్యమున్నదా?

గాంధిజీ–బ్రిటీషువారి పట్లను ప్రయోగించిన అస్త్రమునే మేము వారిపట్లను ఉపయోగింతుము ఇది ఇంకానులభ సాధ్యము.

మహాదేవదేశాయి శేఖ.

శ్రీ కస్తూరిదేవి విద్యాలయము నెల్లూరు.

విరాళముల పట్టిక.

పై విద్యాలయము పోషణార్థమై యీదిగువ వుదహరించిన దాతలు విద్యాలయాభిమానముతో చందాలు యిచ్చి తోడ్పడి యుండిరి. వారికి మా కృతజ్ఞతా పూర్వక వందనములు.

వివరము లు,

శ్రీయుతులు,

రేబాల గోపాలరెడ్డిగారు. (వారొసంగిన వార్షికనిధి గాక)	రు. 116–0–0
రేబాల. పట్టాభిరామిరెడ్డిగారు. (వారొసంగిన రు 1116 లు గాక)	60–0–0
రేబాల. సుబ్బరామిరెడ్డిగారు,	116..0–0
రేబాల. హరిశ్చంద్రారెడ్డిగారు,	116–0–0
నెల్లూరు తాలూకా బోర్డువారు. 1931–32 సంవత్సరములకుగా	150–0–0
తిక్కవరపు రామరెడ్డిగారు.	50–0–0
తిక్కవరపు. వెంకటరామరెడ్డిగారు,	50–0–0
ఏటుగ. సుందరరామరెడ్డిగారు నెల 1–8 న 10–0–0 ల చొప్పున మార్చి మొదలు జూలై వరకు 4 మాసములకు	40–0–0
శ్రీమతి పెరిన్ బెన్ క్యాప్టెన్ (బొంబాయి) గారు పంపినది.	885–0–0
శ్రీయుతులు కె. వి. నాగేశ్వర (బొంబాయి) నెల 1–8 న 10 ల చొప్పున పెరిన్ బెన్ గారి ద్వారా 6 మాసములకు	60–0–0
కె దుబాష్ గారు (బొంబాయి పెరిన్ బెన్ గారి ద్వారా నెల 1–8 రు 10–0–0 ల చొప్పున పంపిన సంవత్సర చందా	120–0–0
ఇతర (బొంబాయి) చందాలు చిల్లరగా వసూలు చేసి పంపబడినవి	65–0–0
మొత్తము	రూ 1179–0–0.

పొణకా కనకమ్మ,
కార్యదర్శి.

వెంకటగిరి సత్యాగ్రహము.

మందేశ్వర శర్మగారి ప్రకటన.

ఆంధ్రరాష్ట్రీయ జమీందారి సంఘ కార్యదర్శి శ్రీయుత మందేశ్వరశర్మగారు ఇట్లు కొవ్వూరు నుండి వ్రాయుచున్నారు. రీసెటిల్మెంటు సందర్భమున వీరిపై 108 సెక్షను ప్రయోగింపబడియున్నది.

వెంకటగిరి సంస్థాన ప్రజా రైతు సంఘము గుర్తింపకపోవుట అధర్మము. నేటి దుర్భర ఆర్థికస్థితిలో పితృవాత్సల్యముతో రహితుల సుచిత ముగా ఆదేవులతో పశుపులను మేపుకొన నివ్వవలెను ఆ దెల వెంకటగిరివారి ప్రవర్తనమాననీయమైయుండెనేని కొందరు పశువుల పదనష్టులను కొంతవరకైన తగ్గించుటకు సమంజసము. కాని పరిస్థితులనుబట్టి చూడగా సదరు పూర్వపురీతులు పూర్వపునాయకులు మందగా నే కఠినముగా అమలు చేయు చున్నారని తెలియుచున్నది. కావున హితులను అట్టి స్థితిలో, సత్య, అహింసలపై నాధారపడిన దివ్య మార్గము సత్యాగ్రహము! చేయుచున్నాము గా రావలె నని తలచితిని యాదార్థముగా నాకు యిక్కడను రౌతు రీసెటిల్మెంటు ప్రముఖముగా యిది. "సర్వే జనాస్సుఖినోభవంతు (శ్రీశకరం ప్రతిగచ్ఛతి" అను న్యాయానుసారముగా నేను యిక్కడకే దేశమునకై కృషిచేయుచున్నను అందులో గల మా పవిత్ర ధర్మము ఒకటియే. "విశ్వకల్యాణము" మా సర్వహితలక్ష్యము "స్వతంత్రసేవనము" విరంతర కృతకృత్యమును మా ప్రమాణము" ప్రతివ్యక్తి నా సంఘమైనను సహాయపడవలసిన భాగ్య తగలదని గుర్తింపకే గూటు" అనునదియే.

ఇప్పటికైనను వెంకటగిరి సంస్థానము వారు దూరదృష్టితో ఔదార్యభావముతో పరిస్థితులను ఆలోచింతురుగాక.

నాశిపోవుచుండెను. పరిశ్రమలు లేక పాడిపంట లను పోగొట్టుకొనిన దేశములో నిరుద్యోగము హెచ్చి, దాం పము దరిద్రముగా పోవుచుండెను. కనుకనే ఏది? పట్టం కట్టు ఆను గొప్ప గాంధీమహాత్ముని నాయకత్వము క్రింద ప్రారంభించి, రాజకీయ సంస్కరణలు లేని ఆర్థిక నైసర్గిక్యము అవశ్యమని ప్రజలందరితో ప్రజా స్వరాజ్య సంస్థల నిర్మాణసంఘ మేర్పరచి స్థాపించెను. ప్రజలందరు వర్గాంతర క్షేమము గాని రైతుల హితమై యుండు నని నిశ్చయించి రైతు లలో సంఘనిర్మాణమునకు స్వయం సహాయమునకు ఇట్లు ప్రబోధము చేయసాగెను.

“ప్రస్తుతము డెన్మార్కు దేశములో తయా రుచేయబడుచున్న ?? వెన్న నాణ్య మెచ్చబడిన పంది మాంసమును, వెన్నయు లోకానేకప్పుడు డబ్బులలో ప్రసిద్ధి చెందిన మనదేశపు పదార్థముల విలువ నెట్లు క్షీణింపజేయగలిగెనో గమనింపుడు. ఆ డెన్మార్కు దేశమంతయు దీర్ఘకాలపు క్రమవిధానముచే వ్యవసాయ మందు అలంకరింపబడుచుండెను. 50 సంవత్సరముల క్రితము శాస్త్రజ్ఞులచే ఆ దేశము ఫలము పొందలేరని నిరాశ చెందినవారిప్పుడు, ప్రత్యేకకృషిచే నట్టి కఠిన పరిశ్రమవలన నత్యంతమైన ఫలితము చేకూ రునని వారికిప్పుడు అత్యంతసమృద్ధిగా కాగలుగుచున్నది. మరియు సాంఘిక శాస్త్ర విధులుగూడ. వారిలో కొందరు సహాయము చేసికొనుచు, దేశమందే ధనమెట్లు పెంపొందింప జేసికొన గలిగిరియు మర్యాదగుంటట్టి వినసున్నది. ఇట్లు డెన్మార్కు రైతులతోడైనవారు పూర్వముకన్న నిప్పుడు పదిరు కృషిచేతనే ధనవంతు లధికముగ లేకయు ఎక్కువ ధనము పొందుచున్నారు. అట్టివారి వ్యవ సాయిక విధానములను మన మనుసరించిననే తప్ప మనము వారితో పోటీచేయజాలము. కావున మనము కాలపరిస్థితులను ననుసరించి మార్పైన విధముల యును, లేదా యొకమాల నోడ కానుకొని యుండి గియుండ వలయును. మిమాత్రదేశభక్తి మాన లనే కాకలయును, ఇతరులవల్ల నేర్పటిని కాజా లము.

ఇట్టి రెండవది లేదన, దేశమంతయు నభివృద్ధి విధానమునకు ముఖ్యమైనయూంపే ప్రత్యేకత ద లేదయను కొంకర్యాలను. కాని, దేశీయులంత దేశ భావముతో వ్యవసాయాభివృద్ధివిషయమై పాటుపడి ననే తప్ప నేమాత్రము ఫలిత ముండదు. ఒకరికొకరు విడిపోయి విరుద్ధ భావములతో ప్రత్యేకించి కృషి చేయ బూనినచో నేమాత్రము లాభము కలుగదు.

ఈ ప్రబోధఫలితముగా పల్లాంతతము రై తుసంఘములతో అల్లి వేయబడెను. సంఘములతో బాధ పెట్టెను. వారిపాఠ్యతంత్రసంరంభమునకు కల్గిన శక్తి యంతయు రైతులబలమే.

ఆంధ్రరైతు సంఘము.

విశేషవిమర్శము వింటిరి. ఆంధ్రదేశము గతి యేమి? గుంటూరునందు 1929 సంవత్సర ఆంధ్రదేశము రంతటను “ఆంధ్రరైతు సంఘము” మను పేర కేంద్ర సంఘము స్థాపింపబడెను. దీనికి ధనము జిల్లా సంఘములిచ్చును. ఎల్లెడల తాలూకా సంఘములు స్థాపింపబడెను. సభ్యుల చందాలో కొంతభాగము జిల్లాసంఘము కేంద్రసంఘమునకు పెట్టవలెను. తాలూకాలనుండి జిల్లాసంఘములు, నిర్మింపబడును తాలూకాలోని తాలూకాసంఘ ములను, జిల్లాలోని జిల్లాసంఘములు ములకు ప్రా తినిధ్య మీయ్యబడెను. రైతుసంఘములు చేయుగా కొన్ని శాసనాలు రైతుల కేగ అన్నివిధములలో ముఖ్యముగా రైతుల సమస్యలను గూర్చి రైతుల అభిప్రాయము తెల్లడించుట. ప్రస్తుతము రీతి ఋణ క్రయ విక్రయ సంఘముల స్థాపన, ఎరువులు, విత్తనములు, యంత్రములు, వ్యవసాయ పనిముట్లు, పశువుల మేలుజాతిరకాలు, స్వల్పవడ్డీకి దీర్ఘకాలమునకు ఋణ సౌకర్యములు, ధరల తగ్గుదల, రైతుల పక్షాన దేశములవలన వ్యవసాయసమస్యలు చర్చించుట; వ్యవ సాయ శాస్త్ర విజ్ఞానాన్ని మేలుకొలుపుట, శాస నసభ్యులకు రైతుల సమస్యలగూర్చి పరిచయము చేయుట, వ్యవసాయప్రతిఘ మున్నగునవి ముఖ్య మైనవి.

ప్రథమ రైతు మహాజనసభ శ్రీయుత లిప్పాని వెంకటరత్నంగారి యధ్యక్షతను జరుపబడి, బెజవాడలో రెండవసభ శ్రీ ప్రొఫెసరు గో. రంగ నాయకులుగారి యధ్యక్షతక్రిందను. మూడవ నాల్గవ సభలు శ్రీయుతులు దండు నారాయణరాజు, కె. కోటిరెడ్డిగార్ల యాధిపత్యము క్రిందను జరిగెను. ఆంధ్రరాష్ట్ర రైతుసంఘమునకు శ్రీ వే. రామ దాసు పంతులుగారు అధ్యక్షులుగను, శ్రీయుతులు కె. కోటిరెడ్డిగారు, నారాయణరాజుగారు ఉపాధ్య క్షులుగను, శ్రీయుత ప్రొ॥ గో॥ రంగనాయకులు గారు ??, జె. సత్యనారాయణ, ప సుంకరం రాజుగారలు కార్యదర్శులుగాను, నియమింపబడిరి. త్వరలో నీసంఘము రిజిష్టరు కానున్నది. పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాలో తాలూకా, జిల్లా సంఘములు స్థాపింపబడుచున్నవి. ఇతరులకే అన్ని జిల్లాలయం దును, ఫిర్కాలనుండి, జిల్లాలవరకు రైతుసంఘము లు, గట్టి పునాదుల పై నేర్పరుపబడుట అవస రము.

రైతు వ్యక్తిగ నంతు దగుచున్నాడు. రైతు సాంఘికేశ్వర్యమును హక్కులను పీడించుచున్నారు. రైతు సంఘభావమును వృద్ధిచేసికొన గోరుచున్నా డు. రైతుసంఘములద్వారా వృద్ధిపొందు సూచనలు కన్పట్టుచున్నవి.

కావున నీయాంధ్రుడు శక్తుల గ్రహించి వజ్ర సంకల్పుడై ఆత్మ విశ్వాసము కలిగి సోదరరైతు లతో సంఘబలము సంపాదించి వ్యవసాయ మభివృ ద్ధిపరచి ఆంధ్రదేశము సార్థకపంటలతో తియ్యని ఫల ములతో పలురంగుల పుష్పములగల సుందరవృక్షముల తో సర్వజనులు సుఖముగా నుండునట్లు తోడ్పడి ఆంధ్రదేశమును ఆనందదేశముగా మార్చినచో దత్తుడ వై నీమాతృదేశమును ధన్యగావించెదవుగాక.

ప్రస్తుతము మన దేశమందున్న జిల్లాలలో శీఘ్రప్రచారమును సాగించుచు బుద్ధిశక్తులు గల ఉత్సాహవంతులగు యువకులను, ఆధ్యాత్మిక చింతన గలిగి, లోకకల్యాణమునకై పాటుపడుటకు సిద్ధము లగు యువకబృంద మావశ్యకము. ఈ విషయమై ప్రచారము చేయు సందర్భమునందు, యువకులను దేశ సేవాతత్పరులను తప్ప నింకేలాటి యుద్దేశములును లేవు. గ్రామ పాఠశాలలయందు నీ జిల్లావారు లైన వారందరు శేషభాగముతో గూడి కృషి చేసినచో నచ్చటి క్షేత్రములను, తోటస్థల ములలోని యంత్రసహాయ ఉద్యానవనములను దంపించు పట్టానవ్వగలరు. వారు పొలములచుట్టును కంచెలు వేయుటకు బదులుగ చక్కని ఫలోత్పత్తి యగు వృక్షజాతులను పెంచవచ్చును. మరియు దా రుల కిరుప్రక్కలను చెట్లను పెంచి, కరవుల యందింకను వింతరంగుల దృశ్యములు హృదయాహ్లా దకరముగ ప్రతిబింబింప చేయవచ్చును. ఈపై చెప్పినరీతిని ఖండాంతరము లందొనర్చు నట్టియంత నిర్మాణ మాత్రపుల యట్లొనర్పరాదు?

ప్రపంచములోని ప్రతి నాగరిక దేశమందు గల ప్రతివారును, తమ తమ సంఘభావము వలననే మిక్కిలి యభ్యుదయమును గాంచ గలిగిరి. మరి యు కొన్ని సమయములందెట్టి యసాధ్యములైన మహత్తర కార్యములైన నొనర్పగలుగు శక్తి మాన వులలో గుప్తమై యున్నదని మనము గోచరించును. అట్టి ప్రత్యేకవ్యక్తుల వలనగాక సర్వసౌభ్రాతృత్వ భావములవలనను, ఏకీభావమువలనను సాధ్యము గును. ఎట్టివను ప్రత్యేకవ్యక్తుల భిన్నాభిప్రాయముల సాధారణముగాని నాగరికత చాల నింపునను. ఉత్కృష్టాదర్శములను సర్వమానవ సౌభ్రాతృత్వ భావమును గలిగిన నాగరికతయే యత్యుత్కృష్టమైన సంఘభావ మొసగగలదు. ఇప్పుడు భారతదేశము లోని గ్రామజీవన మతి నాగరిక వంతమనియుం డుటకు కారణము సంఘభావమే.

వెంకటగిరి జమీందారీ కలపాడు.

రు 5 లకు బదులు రు 185 లకు హెచ్చించుట

ఈ భూమిసంబంధించిన జీరాయితి బాగా బంగాళ కంచె 10 సం॥ నాడు రు 5 లు పుంజీరువరి. ఇప్పుడు సముద్రమునకు ఈ గ్రామమును పోర్టుకింద రు 185 లు చేసినారు, రయితులు పార్టీవారు బాగుపడగా యిప్పుడు అకస్మాత్తు రు 100 లకు తగ్గించినారు.

పల్లెసీమ ఆఫీసుకు దీనిని చెప్పనాలో

“ లోకసంచారి ”

బొబ్బిలి జమీందారీలో వరదలనష్టము.

జమీందారునిఉపేక్ష-రైతుల అసహాయ స్థితి.

(గతసంచిక 8 పేజీ తరువాయి)

గ్రామములునాశనమగుట.

బొబ్బిలి జమీందారిలో ప్రవహించుచేగాంతి [illegible] రెండువందలకట్టె [illegible] గ్రామములు, పాడి పశువులు, ఇండ్లు, జీవనోపాధులు, గృహోపకరణములు [illegible] ఇదివరకెన్నడెరుగని సర్వవిధముల నాశనము చేసి రయితులను అతిదారుణమైన దుర్భర కష్టములపాలు చేసినది. ముసలివారు తిరుగుచు, వినుకలుగు [illegible] భూముల్లనుకు కాలిబరువు గృహములను [illegible] వరదలబడి కొట్టుకొనిపోయిన తమ యిండ్లు [illegible] దినములుగా [illegible] పెక్కండ్రు రయితులు, కూలివాండ్రు యితర గృహస్థులు బాధలను పొందిరి. మహారాజా బొబ్బిలి దివాన్‌బహదూర్ వారున్నూ ఎపుడు [illegible] మోటారు బండ్లతో బొబ్బిలియొక్క నాలు [illegible] గ్రామములలోనున్న ప్రదేశములను తిరుగుటకు [illegible] ఏర్పాటులతో ఆ ప్రదేశములలో చాలదినములు [illegible] దుర్భరావస్థలో ఉన్న రయితులు, వీరు [illegible] గమ్యస్థానము [illegible] పొందుటకు [illegible] పరిష్కారము చేయుటకు [illegible], తెప్పుకొనుటకు గడుపుకాలములో మరియే యితర కూలిపనిచేసి అంతకు రెండురెట్లు తెప్పుకొను [illegible] రయితులుగాని, కూలివారుగాని తమ కుటుంబములనువిడిచి అపాయమయములో వీరిపెట్లు చేయునా [illegible] నిజముగా [illegible] దయనీయమైన [illegible] ఒకరోజు [illegible] ఒకరోజు [illegible] యింతమాత్రము [illegible] నిజమైనసదుపాయములు [illegible] భూములలో పండిన [illegible] తీసుకొని కూలియిండ్లను తిరుగ కట్టించుకొనుటకు [illegible] సహాయము [illegible] రెండునెలల గ్రామములు [illegible] అవసరమైన స్థలములలో [illegible] ఏర్పాటు చేయుట, [illegible] పంటలేనందున [illegible] చేయుట, [illegible] స్వల్ప [illegible] సహాయము [illegible] మొదలగుసదుపాయములను చేయుటయే శ్రీవారు బహద్దూరువారికిన్ని [illegible] గారికిన్ని విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాము.

బొబ్బిలి జమీందారీ రైతుసంఘ
సహాయ కార్యదర్శి.

రైతు సంఘముల మహాప్రయోగము.

అమెరికా జపాను మొదలగు దేశముల లోని రయితుల సంఘీభావము

(గతసంచిక 8-వ పేజీ తరువాయి)

నాగంటి బాపినీడు, బి. యస్. సి., (కార్నెల్), యం. యస్. సి., (కాలిఫోర్నియా)

పాలిమ్ప [illegible] నూటికి 85 సహకార సంఘములను జేరినవి. తన ఫలసాయమును సంఘముద్రతో ఎగుమతి చేసి విశేషలాభమును పొందును. సంఘముద్రమున్న సరైన సరకని అందరు అనుకొందురు. [illegible] "డేన్మార్కు వ్యవసాయ సంఘ" మను తల్లిసంస్థగలదు. దీనికి 131 శాఖా సంఘములు, 120,000 సభ్యులు గలరు. వ్యవసాయసంఘము లన్నిటిలోను పరస్పరసహకారము నెరపుచున్నవి, సమష్టి సంస్థలు పరిష్కరించును. దీనికి మూడంత సంఘములు, (1) కేంద్ర సహకార సంఘము (2) వ్యవసాయ సమ్మేళనము, [3] రాయల వ్యవసాయసంఘము.

ఇట్టే కోడిగుడ్ల సంఘములకు 15 శాఖలు, 5000 మెంబర్లు గలరు. [illegible], ఎనుములకు, ప్రత్యేకసంఘములు గలవు. డెన్మార్కుయొక్క ఐశ్వర్యమంతయు రయితు సంఘములమీద ఆధారపడియున్నదని గ్రహింపగల్గితిరా?

జర్మని సౌభాగ్యము.

జర్మనీని పరికింతము. ఇచట సంఘములు మూడురకములు. (1) ప్రభుత్వ నియమిత సంఘములు [illegible] గలవు. (2) ప్రజల స్వయం స్థాపిత సంఘములు జర్మను వ్యవసాయ సంఘమునకు 20000 సభ్యులు, రయితు బృందమునకు 4,00,000 సభ్యులు గలరు. (3) సహకార సంఘములు. జర్మని సుప్రసిద్ధుడగు (Reiffesin) స్థాపించిన పరపతిసంఘ ఉద్యమమును పుట్టెను. ఒకప్పుడు జర్మనురయితులందరు నాశనమై పోవలసివచ్చియుండెను అప్పుడు ఈసహకార సంఘములు పరపతి సంఘములు వారిని రక్షించెను. 3000 [illegible] సంఘములు, 8000 విక్రయసంఘములు, యంత్రములు కొనుటకు 500 సంఘములు గలవు.

ఐర్లాండు అభివృద్ధి.

ఇక ఐర్లాండు చరిత్ర అమిత ఆశ్చర్యముగ నుండును. దేశము ఇంగ్లీషువారికి పాదాక్రాంతమై, స్వాతంత్ర్యము కోల్పోయి, సంపద నశించి, జాతిక్షీణించి

(దీనికొరకు 9-వ పేజీలో చూడుడు)

గ్రద్దగుంటలో రైతుసంఘస్థాపనము.

అక్టోబరు నెల 27 తారీఖున నెల్లూరు జిల్లా పోలూరు తాలూకా గ్రద్దగుంట గ్రామ జమీందారీ రయితుల సంఘస్థాపన మహాజనసభ జరిగినది. గంధవరం వాస్తవ్యులు [illegible] స్వామిరెడ్డిగారు ఇంకా 30 మంది రైతుల సభను శ్రీ [illegible] స్వామిరెడ్డిగారు అధ్యక్షత వహించిరి. గ్రామజమీందారీ రైతుసంఘము స్థాపింపబడిన తరువాత క్రిందతీర్మానములు గావింపబడినవి.

1. నెల్లూరులో ఈ నెల 8 తారీఖున జరిగిన ఆంధ్రరాష్ట్ర జమీందారీ రైతు సభవారు తీర్మానించిన తీర్మానములను మరియు [illegible] అక్టోబరు నెల 3 వ తేదీ జరిగిన పోలూరు తాలూకా సభవారు తీర్మానించిన తీర్మానములను యీ సభవారు ఏకగ్రీవముగా ఆమోదించు చున్నారు.

2. ఈగ్రామమంతా [illegible] చెరువుకట్ట శిథిలమై [illegible] పల్లాపు [illegible] చెరువులో [illegible] అనేకవర్షములనుండి శ్రీజమీందారిగారికి [illegible] అధికారులకు చెప్పుకొనుచున్నను ఇంతవరకు యేకోర్కెయు [illegible] అన్యాయమని యీసభ [illegible] చర్యలను [illegible] చెరువు రిపేరు చేయించవలసినదిగా శ్రీజమీందారిగారిని ప్రార్థించుచున్నారు.

3. ఈజిల్లాలో 4 సంవత్సరముల క్రిందట [illegible] 1333 ఫసలీలో పూర్తిగా పండకుండా నష్టమైపోయిన భూములకు దివానుగారు [illegible] తనిఖీచేసి రెమిషను ఇచ్చెదమనిన్ని వాగ్దత్తము చేసి, ఇంతవరకు జరుగలేదు. ఉత్తరువులు [illegible] చెప్పుచూ [illegible] నష్టపోయిన ఫసలీ [illegible] ఇది శ్రీజమీందారుగారి ఉద్యోగులవల్ల జరుగు అక్రమచర్యలని భావించి వారి చర్యలను గ్రహించుచూ ఇకనైనను సక్రమ విచారణజరిపి, అట్టి అన్యాయమును తొలగనియ్య [illegible] ఇప్పించవలసినదిగా శ్రీజమీందారుగారిని ప్రార్థించుచున్నాము.

(దీనికొరకు 11-వ పేజీలో [illegible] కాలములో చూడుడు)

పుల్లరి : తెల్లప్రోలు రైతులు

ఆచార్య రంగనాయకులుగారికి విన్నపము.

తెల్లప్రోలు గ్రామ రైతులు శ్రీ రంగనాయకులుగారి కిట్లు వ్రాసిరి:—

ఆర్యా,

తమరు జమీందారీ రయితుల తరఫున బాగుగా పాటుపడుచున్నారు. "మా నరసింహపాలెం గ్రామము తెల్లప్రోలు జమీందారుగారిదై యున్నది. ఇంతవరకు మగ్రామములో పశువులకు పుల్లరి లేకుండెను" వారు యీ ఆర్థికదుస్థితి సంవత్సరము మాత్రముగా పశువులకు పుల్లరి వేసినారు. అది రయితులకు చాలా భారముగా యున్నది. రయితులందరు కలిసి నాయుడుగారు జమీందారుగారి దర్శనమునకుపోగా వారు సరిగా దర్శనమీయలేదు. రయితులందరు ఉదయము నాలుగు గంటలకు అన్నము కట్టుకొని వెంటనే సాయంత్రము జమీందారుగారి దర్శనము చేసికొని తిరిగి రావలయునని పూర్వ మాటకే నిశ్చయించుకొని వెళ్లక వెళ్లిరి. ఒకవేళ వెళ్లక యుండవలసివస్తే జమీందారుగారు పెట్టించరేమో అను అభిప్రాయముతో వెళ్లినారు. జమీందారుగారు వీరి మొరలు ఆలకించకపోగా వారికి ఫలహారము ఇచ్చియైనను కలుగజేయలేదు. వారు రాత్రి వచ్చుచుండి మరునాడుదయము ఉయ్యూరు జమీందారువారి దర్శనమునకు వెళ్లిరి. ఉయ్యూరు జమీందారుగారు వీరిని బాగుగా సత్కరించిరి. వారికి మామూలుగా మా గ్రామ రయితు ఇతరుల నుండి పుల్లరి చెల్లించుచున్నారు. రయితులందరును ఉయ్యూరు జమీందారుగారు నిర్ణయించుచున్న పుల్లరి ప్రోపిరేటరుని చేసిరి. వారు కొంత వరకు తగ్గించబడునని వాగ్దానము చేసిరి. ఇప్పుడు గ్రామంలో సముద్దారు రయితులను పుల్లరి కట్ట వలెనని బాధపెట్టుచున్నారు. యివ్వని యెడల జప్తు చేసెదమని భయపెట్టుచున్నారు. తమరు మాయందు దయయుంచి మాగ్రామమునకు త్వరలో రాగలందులకు కోరుచున్నాము. తమకెన్ని తొందర పనులున్నప్పటికిని, ఆ తొందర పనులలో యిదియొక తొందర పనియని భావించి రాగలందు

వెంకటగిరి రైతుల నిస్సహాయత

లంచగొండుల మాట చెల్లుబడి.

ఈ జమీందారీలో లంచాలకథలకు పారం లేదు. ధర్మము చచ్చినది. న్యాయము అడుగంటి నది. విచారించు దిక్కులేదు, చెప్పుకుందమన్న వినువారులేరు. కొన్ని సంవత్సరములుగా రయితుల వినుపులెంచిరి. జమీందారుగారికి గాని, వారి ఉద్యోగులకుగాని, ఉద్దేశ్య వ్యతిరేకంగా నడిచినచో రయితుల బ్రతుకు చెప్ప శక్యముకాదు. ఉద్యోగులందరు కొందరున్న లంచములతో రయితుల నెట్టుకొచ్చి పీక్కు తినవలసినంత గ్రంధము కద్దు. కలెక్టరు గారు దగ్గర గుట్టు కైంకర్యమని తెలిసి వచ్చేదా మా సంఘమునందు యిందరు తిరుగుచున్నారు. ఈ నా కష్ట చాడీలు వచ్చుటకు ఆదరించు మా పాలకులకు నిజమెట్టు తెలియును జమీందారుకంటె నిరంతరాందోళనా నిమగ్నులగు ఈ ఉద్యోగుల కుట్రలు నేటిగాక ఎన్నటికైనా బయటపడక మానవు. ఎంతకాలమీ ఆ విచారణ, బాధ్యతగల పెద్దఉద్యోగులకైనను తెలిసినను, ఉదాసీనము వహించు చున్నారు. తమ ఉద్యోగములకేమి ప్రతిబంధకమని భయముకాబోలు? లేకున్న వీరి మన్ననలకు అంగీకారము యేమి చేయుచున్నది ఈ లంచాలకథలు ఇట్లుండగా. పూర్వము పెద్ద ఉద్యోగులు వైతము ఈ అధికార వేటకి గడగడలాడిరి. యెందరు దిగివారు సంస్థానమును విడువలసినగతి ఏర్పడినది. ఇంత నాయకత్వమున కిష్టాన్నలే పాలనల నడుమంత ఇక చెప్ప వలసినదే మున్నది. ఈవింత విధానము ఉదాసీ నార్థము కాదు, ఈ నిరంకుశత్వ, ఈ దేశిగాని పాలనను రయితులు దాసులు కావాలెనా. స్వాతంత్ర్యాగ్ని నడుమలో దహించు చుండగా మాకు ఓర్పు కొంతవరకు కల్గు. ఒకరిద్దరు దుండగీండ్ల శిక్షించుటకుమాత్రమే కొన్నిలక్షల ప్రజల శిక్షించుట భావ్యలు పరిశీలించు కోరుచున్నాము. త్వరలో ప్రత్యుత్తరమివ్వగలందులకు ప్రార్థించుచున్నాము.

జమీందారుగారు ఈవిషయమై శ్రోత్రదాయ ప్రోత్సహించెదరు గాక.

ఒక రయితు,
రంగనాయకులు.

మొరలాను. సహించక విచారణతో అలవరచిన లో మా పాలకులు యెంతవరకైనా తెలుసుకొనుట సమయమే. "తిరుగని కృతఘ్నత్వము చెప్పగ సైయిందకేల చెయ్యరుగుమక!" అనుట వృథగాదు. 1888 1886 ఫసలీలలో దేశమందుమలలో పంటలు నష్టించుటకై ఉద్యోగులకు ధాన్యరూపమున ధనరాశుల నొసపరిహారముల నిచ్చిన గుంటలుగలవు. బొక్కసము పూర్ణముగా నున్నదని సంతోషపడి లాభములేదు ధనము నాశి యగుటకై ఈవు దానికి కొంతకారణమై యుండ వచ్చును. గడచిన 10 సంవత్సరములలో లేఖలు వచ్చినవి రయితుల క్రమముగా ఎంతటి హీనదశకు వచ్చినది తెలియగలదు. అస్మాకము పండములకొట్టి స్వార్థపరత్వ పన్నుకట్టుల రాజధిక్క్రమార్జనలు దరిద్ర దేవతో పాపము. క్షుద్బాధా పీడితులైన రయితుల ఆర్తనాదములు, ఆ వెధము కలుషితములు, ఇంతటివైనను మాపాలకుల చే లొక్కని తమ రాజసౌధములకు బొక్కసము త్రవ్వి పులిచివచ్చిన పండిగొప్పల తమ పత్రులను తెలిపిన బొక్కసముల పూర్ణముచేయుదురు గాక. సంస్థానము బాగుపడ్డగాని రయితు బాగుపడరని రాజధర్మములకు, రయితు బాగుపడ్డగాని సంస్థానము బాగుపడదను అనిశ్చయముతో మేము చెప్పుదుము. ఈ వ్యాధికి మందులు, మాదిగ, వైద్యమైన రసమందుల పండు పోషకము మానవు. విద్యాధికులైన వైద్యులే యిం దుకు యోగ్యులు. పునరుద్ధరణ మాటలచేతనే వ్యాధి నివారింపబడదు. పండితులు బుద్ధిశాలులతోడ వ్యాధికారణము నరసి నివారింతురు. ఇందుకు కాలము నిర్ణయించగలరు.

"సత్ఫల నాభిలాషి"

(10-వ పేజీలో 8-వ కాలముకొరకు)

4 ఈ సంఘమునకు ఈక్రింది వారిని కార్య నిర్వాహక సభ్యులుగా యెన్నుకొనడమైనది.

1. గంటవరం నారాయణస్వామిరెడ్డిగారు.
2. కొల్లూరు పొన్నుస్వామిశెట్టి.
3. రామ మునుస్వామిశెట్టి.
4. తిమ్మారెడ్డి మునుస్వామిరెడ్డి.
5. తన గోవిందశెట్టి.

వీరిలో శ్రీయుత గంటవరం నారాయణస్వామి రెడ్డిగారిని అధ్యక్షులుగానున్నూ రామ మునుస్వామి శెట్టిని కార్యదర్శిగానున్నూ ఏకగ్రీవముగా యెన్ను కొనడమైనది.

5. ఈగ్రామమ్రతి రైతులున్నూ, సంఘసభ్యులుగా చేర్చుకొనుటకు కార్యనిర్వాహకసంఘమువారికి అధికారమివ్వడమైనది.

కార్యదర్శి

నమ్ము, నమ్మకపో

మలాయా దేశ సుల్తాను జమాలుల్ కిరాం II అనువారికు బుద్ధికలిగి యుండుటకుగా నెలకు 200 డాలర్లు భత్తా అమెరికానుండి పొందుచున్నాడు. ప్రపంచమున అమెరికా ఇతరులకిచ్చు మొత్తము ఇది ఒక్కటే!

◆ ◆ ◆

అంస్టర్ డ్యాంమ్యూజియంనందు ఒక పుర్రెవున్నది. కణతల దగ్గర 12 అంగుళముల వెడల్పు. గడ్డందగ్గరనుండి నెత్తికి 20 అంగుళములున్నది అనగా శాస్త్రజ్ఞులు యీమనిషి 13 అడుగుల ఎత్తువుంటాడు అంటారు.

◆ ◆ ◆

టి. ఇ. హ్యామండు అనువారడు ఒకదినములో 131 మైళ్లు 580 గజములు పరుగెత్తినాడు.

◆ ◆ ◆

ఒక సిపాయి నిప్పుపుల్ల వెలిగించి వేసి పుల్లమండు చుండగా మూతిపై అరటిపండును నిలువుగా పెట్టిన చర్మము అంటయూ ఊడిపోవును,

◆ ◆ ◆

ఉటా రాష్ట్రమున సాల్టులేకు సిటీ అను పట్టణము లిక్కమిన్యాంట్ అనువారి స్వాధీనమున బాలిబి యా దేశపు శాలు చున్నాడు. అతని పాదపు గిక్క అంగుళములు మాత్రమే!

✱ ◆ ✱

సి. ఇ. జేవిస్ అనువాడు 25 నిమిషములలో 57 బనానా అను పెద్ద జాతి అరటి పండ్లను తినినాడు.

◆ ◆ ◆

స్పెయినులో బాగాబలిసిన ఎద్దులతో మనుష్యులు డీకొని అనేకవేల ప్రజల ఎదుట వాటిని హడలించి చంపెదరు. బెల్మాంటీ అనువాడు వృత్తి యుద్ధములో 8200 ఎద్దుల చంపినాడు.

◆ ◆ ◆

మకానర్ విల్లే ప్రాంతమున కొన్ని చెట్లు సహజముగా పెరిగి గిరాఫీజంతు వాకృతిగా ఏర్పడి యున్నవి.

డైరెక్టర్లు

1. రాజా నాయని వెంకటరంగారావు బహద్దరుగారు, మునగాల జమీందారు, నడిగూడెం.
2. దివాన్ బహద్దరు కె. సూర్యనారాయణమూర్తిగారు, కాకినాడ
3. టి. వెంకటేశ్వర రావుగారు బార్-ఎట్-లా, బెజవాడ
4. కె. రంగాచార్యులుగారు, యం.ఏ., బి.యల్., లెక్చరరు, మహారాజా కాలేజి, విజయనగరం.
5. రావుసాహెబు కొలంద రెడ్డి గారు. అడ్వొకేటు, బెజవాడ
6. ఎన్. వి. ఆర్. రెడ్డిగారు, ఎం.ఏ. కుమార రాజా, మునగాల.
7. రావుసాహెబు, బి. వెంకట్రామయ్యగారు, బి.ఏ., ఎం.ఎల్., ఎం.యల్.సి., అడ్వొకేటు, ఏలూరు.

స్త్రీల అడ్వైసరి బోర్డు

శ్రీమతులు, డాక్టరు ముత్తులక్ష్మి రెడ్డిగారు
ఆచంట రుక్మిణి లక్ష్మీపతిగారు.
అమ్ము స్వామినాథనుగారు.

స్త్రీలకు ప్రత్యేక సౌకర్యములతో!

డెక్కన్ అస్యూరెన్సు కంపెనీ లిమిటెడ్

(బెజవాడ హెడ్డాఫీసు).

స్త్రీలకు పురుషులకు ఒక్కటే రేటు!

ఉచిత భీమా

(నెలకు రూ 1-0-0 మాత్రమే)

ఉభయకుటుంబ లాభపద్ధతులతో
గర్భిణి స్త్రీలకు అవసర సమయమున వడ్డీలేక
ఋణమునిచ్చు సౌకర్యములు గలవు.

వ్యాధిగ్రస్తులైన స్త్రీపురుషులకును పై సౌకర్యము కలదు.

బీదలకు ముఖ్యముగా లాభకరమైనది.

ఇచ్చు మొత్తము రు 125-0-0 } పది సంవత్సరములకు { పుచ్చుకొను మొత్తము రు 250 మొదలు రు 500.

100 దినములు కట్టినపిదప చనిపోయినను పై విధముగా పంచబడును.

మేనేజింగు డైరెక్టరు
యస్. గోవర్ధనరావు. బి. ఎ

స్త్రీ ఆర్గనైజర్లు.
పొ. కనకమ్మ,
మ. కమలమ్మ.

ఎడిటరు, ప్రకాశకుడు:— నల్లూరు వెంకట్రామానాయుడు, వెంకటేశ్వర విలాస ముద్రాక్షరశాలలో ముద్రితము, రాళ్ళవీధి, నెల్లూరు.